

Tekst: Mt 11,25-30Tłumaczenie:

25. *W pewnym momencie Jezus powiedział:*

*Uwielbiam Cię, Ojczy, Panie nieba i ziemi,
że ukryłeś te rzeczy przed mądrymi i pojętnymi,
a odsłoniłeś je prostaczkom.*

26. *Tak, Ojczy, ponieważ tak się tobie spodobało.*

27. *Wszystkie [rzeczy] zostały mi przekazane przez Ojca mego,
i nikt nie zna Syna – tylko Ojciec,
ani nikt nie zna Ojca – tylko Syn,
i [ten], któremu Syn zechce [Go] odsłonić.*

28. *Chodźcie do mnie wszyscy, którzy czujecie się zmęczeni i jesteście obciążeni,
a ja dam wam odpocząć.*

29. *Weźcie na siebie moje jarzmo i ucźcie się ode mnie,
że jestem skromny i pokornego serca,
a znajdziecie odpoczynek dla waszych dusz.*

30. *Albowiem jarzmo meo jest wdźczne,
a ciężar [do uniesienia] lekki.*

[...] – oznaczają wyrazy, których nie ma w tekście, ale przy tłumaczeniu na język polski należy je dodać

(...) – wyrazy występują w tekście, ale można je pominąć ze względu na polską składnię (są zbędne)

Komentarz do tłumaczenia:

w. 25. *Odsłonić* (*apokalyptoo*) tłumaczy się tradycyjnie jako *objawić*, ale w tym fragmencie *odsłonić* oddaje lepiej przeciwstawienie: *zakryć* – *odsłonić*, które oddaje suwerenność Boga.

w. 27. *Znać* (*epiginooskoo*) można również przetłumaczyć jako rozpoznać, poznać. Tryb oznajmujący czasu teraźniejszego można rozumieć jako bezczasowy (gnomiczny) – objaśniający jakąś ogólną zasadę (tak został przetłumaczony), jako mający odcień perfectum (czyli czynności rozpoczętej w przeszłości o skutkach dla teraźniejszości) albo jako teraźniejszy, co wydaje się najmniej oddawać sens zdania greckiego.

w. 29. *Skromny* (*praus*) oddaje lepiej grecki przymiotnik, który podkreśla rozsądną samoocenę, która pozwala innym ludziom na partnerski kontakt z danym człowiekiem.

Problemy krytyki tekstu:

Podobny fragment do Mt 11,25-27 odnajdujemy w Łk 10,21-22 – należy on do tzw. *minor agreements* (mniejszych zgodności), czyli fragmentów, które Mt i Łk mają wspólne, a nie pochodzą one od Mk. Są one bardzo zbliżone w brzmieniu, choć frapujące jest włączenie do mowy Jezusa u Mt trzech dodatkowych wersów (Mt 11,28-30), które należą do dobra własnego tej Ewangelii.

Umiejscowienie fragmentu w ksiedze:

Według podziału Mt wg J. Kingsbury (ten podział przejmuje U. Luz w swoim komentarzu z serii EKK), omawiany fragment kończy drugi segment opowiadania o Jezusie:

1.	Prolog	1,1-4,22
2.	Działalność Jezusa w Izraelu w słowie i czynie	4,23-11,30
3.	Wycofywanie się Jezusa z Izraela	12,1-16,20
4.	Zbudowanie wspólnoty uczniów	16,21-20,34
5.	Rozliczenie z Izraelem i sąd nad wspólnotą uczniów	21,1-25,46
6.	Pasja i Wielkanoc	26,1-28,20

Omawiany fragment może stanowić rodzaj podsumowania etapu działalności Jezusa, zwłaszcza tzw. Kazania na Górze (Mt 5-7), które rozpoczyna się serią paradoksalnych błogosławieństw (Mt 5,3-12). Wiele podobnych opowiadań znajdujemy w 10 i 11 rozdziale Mt. Historie te opowiadają o zadaniu powołanych uczniów i przyszłych trudnościach (10,1-11,1), o Janie Chrzcicielu w więzieniu i Jezusie (11,2-15) oraz nierozpoznaniu misji Jana i Jezusa (11,16-19), o karze dla miast galilejskich, które nie rozpoznały misji Jezusa (11,20-24).

Komentarz:

Kairos – odpowiedni czas/moment; neepios – tylko dwa razy u Mt!; opozycja syneton i sophon vs neepios;

Skromny – chodzi o nienarzucający się

Pokorny – co to znaczy?

Jarżmo wdzięczne???

w. 25: *Moment (kairos)* występuje u Mt pięciokrotnie – 11,25; 12,1; 13,30; 14,1; 24,45. Podkreśla on właściwą chwilę, moment i stoi w przeciwieństwie do linearnego rozumienia czasu (*chronos*). Mt 11,25 to pierwsze wystąpienie tego słowa w Ewangelii, co wydaje się podkreślać szczególne znaczenie wypowiedzi.

Uwielbienie, jakie kieruje u Mt Jezus do Ojca zawiera tradycyjny, aramejski sposób wypowiedzania się o Bogu, jako o „*Panu nieba i ziemi*”. Przed obliczem takiego Boga ludzka mądrość, moc i wiedza są niczym – jeśli taki Bóg suwerennie podejmie decyzję ukrycia pewnych spraw przed mądrymi i pojętymi, a odsłoni je prostaczkom (dosł. dzieciom), to nikt nie może się mu przeciwstawić. Fragment poprzedzający Mt 11,25-30 kontrastuje postawę miast Galilejskich z najbardziej znanymi ze Starego Testamentu pogańskimi miastami, które na sądzie ma spotkać mniejsza kara za ich przewinienia. Motyw odsłonięcia prawdy prostaczkom, dosł. małym dzieciom (*neepiois*) pojawia się również w Mt 21,16, gdzie Jezus objaśnia zachowanie dzieci w Świątyni Jerozolimskiej (21,15) cytatem z Ps 8,3. Maluczcy mają szczególny status w Królestwie Bożym (Mt 10,42; 18,10), a postawa dziecka jest postawiona za wzór dla tych, którzy chcą wejść do Królestwa Bożego (19,13-15).

Te rzeczy należy rozumieć w kontekście rozdziału 11 – wątpliwości Jana Chrzciciela co do misji Jezusa, nierozpoznanie misji Jana i Jezusa przez współczesnych im ludzi oraz braku pokuty, czyli nierozpoznanie w cudach misji Jezusa, u mieszkańców miast Galilejskich.

Mowę o paradoksalnej Bożej mądrości oraz o nierozpoznanie jej przez mądrych świata odnajdujemy również w I Kor 2,6-10.

w. 26: Aramejski sposób mówienia o Bogu Izraela jest ściśle związany z podkreśleniem jego absolutnej suwerenności w podejmowaniu decyzji.

w. 27: Wers ten podkreśla szczególną relację pomiędzy Synem a Ojcem, którą przypisuje sobie Jezus u Mt. Termin *zostało mi przekazane (paradothee)* jest jednym z podstawowych pojęć opisujących przekaz tradycji, nauk itp. – w przeciwieństwie do niego Jezus otrzymuje objawienie od samego Boga. Staje się ono początkiem tradycji, na którą powołują się Ewangelie.

Ten fragment wydaje się przypisywać prerogatywy Boga Jezusowi, który jako jedyny może umożliwić poznanie Boga Izraela. *Znać* należy rozumieć znacznie szerzej i głębiej niż w języku polskim – akcent wydaje się być położony bardziej na relację (przez analogię Ojciec – Syn, Syn – inny/i) i poznanie istoty Boga. Tak jak decyzją Ojca jest odsłonięcie pewnych spraw i zamysłów prostaczkom, tak decyzją, pozostającą w gestii Syna jest umożliwienie poznania Ojca. Przypomina to język czwartej Ewangelii (J 1,18; 17,2).

Według niektórych biblistów Jezus podejmuje tu motyw starotestamentowej, spersonifikowanej Mądrości, która miała posiadać szczególną wiedzę o Bogu i relację do Niego (Przyp 8,22-31; Job 28,1-27 i in.).

w. 28: Jezus u Mt wzywa nie mądrych, roztropnych, bogatych, ale tych, którzy *czują się zmęczeni i obciążeni* i obiecuje dać im odpoczynek (ew. pokrzepić ich) – nie było to typowe przesłanie nauczyciela, a takie prerogatywy, wsparcia znużonych i zmęczonych, są w księdze Izajasza przypisywane Bogu Izraela (Iz 40,29-31).

w. 29: Jarzmo oznaczało poddanie się czyjemuś autorytetowi albo władzy. W sensie dosłownym do nałożenia jarzma na szyję i ramiona, żeby przewieźć jakiś ładunek itp. mogli zostać zmuszeni tylko ubodzy, których nie stać na zwierzęta pociągowe. W sensie przenośnym jarzmo oznaczało ciężar danej nauki, który trzeba było unieść – w tym kontekście byłby to sposób interpretacji Tory (Pięcioksięgu) i tradycji. Jezus daje swój przykład jako nauczyciela Tory – w kontraście do uczonych w Piśmie i faryzeuszy (Mt 23,1-4), którzy nakładają ciężary nauki ludziom, ale sami ich nie noszą. Postawa Jezusa jest określona jako skromna i pokorna, którą należałoby rozumieć w sensie trzeźwej oceny samego siebie przed Bogiem i wobec innych ludzi (por z Mt 19,5nn).

Postawę Jezusa, na której mają się wzorować uczniowie, wskazuje Ewangelia w oddaniu się innym i gotowości poniesienia ofiary życia – zwł. Mt 20,24-28. Dla tej Ewangelii charakterystyczne jest ściśle powiązanie śmierci i zmartwychwstania Jezusa,

jako wydarzeń fundamentalnych dla życia chrześcijan, z wezwaniem do przestrzegania nauki Jezusa w życiu jego uczniów (Mt 28,18-20).

w. 30: W pierwszej Ewangelii kanonicznej Jezus objawia prawdziwy zamysł Boga stojący za przykazaniami, zwł. w Kazaniu na Górze (Mt 5-7) i wykładni prawa odpoczynku w szabat, które następuje zaraz po omawianym fragmencie (Mt 12,1-14, zwł. 12,7). Dzięki temu Prawo staje się wdzięcznym jarzmem i ciężarem lekkim do uniesienia, bo stawia ono postawę wobec Boga i człowieka w centrum, a nie legalistyczne ujęcie przepisów.